

2.5.3. Det er blandt andet muligt, at udledningen af spildevand giver maksimal forurening på et tidspunkt af dagen (for eksempel om formiddagen), som ikke er sammenfaldende med det tidspunkt, hvor antallet af badende er størst.

2.5.4. Der er ingen definition af badeområdets udstrækning i artikel 1. Det ville være hensigtsmæssigt, om man tog hensyn til prøvetagningsstedernes beliggenhed i forhold til de steder, hvor udledning finder sted.

3. Bemærkninger til bilagene

3.1. Udvalget ønsker, uden at der derfor skal opstå for stor fleksibilitet ved anvendelsen af direktivet, at de vedtagne normer må kunne afpasses efter alle forhold.

3.2. Det ville navnlig være hensigtsmæssigt at pålægge medlemsstaternes ansvarlige myndigheder at påse, at andre former for forurening end dem, der er medtaget i bilagene, ikke forekommer i større mængder i badevand, navnlig når tilstedeværelsen heraf må forventes (på grund af industrivirksomheder for eksempel).

Der burde ligeledes foretages en særlig undersøgelse af de balanceforstyrrelser i naturen, som navnlig skyldes usædvanligt varme somre.

3.3. Udvalget har det ønske, at Kommissionen undersøger, hvorvidt det ville være hensigtsmæssigt i bilagene at medtage visse cyanophyceae (Lyxophyceae eller blåalger) navnlig i eutrofieret vand, og hvis temperaturforhold fremmer disse mikroorganismer vækst. Deres toksicitet (indvirkning på proteiner) kendes udmærket over såvel kortere som længere tid.

3.4. Mere generelt kan Udvalget konstatere, at visse industriers udledning af stadig større mængder varmt spildevand i vandløb og i havene forårsager en opvarmning, hvilket indebærer en fare for, at de særlige mikrobiologiske forhold her ændres. Dette problem ser Udvalget gerne bliver ofret særlig opmærksomhed.

3.5. Det ville ligeledes være hensigtsmæssigt at foretage en systematisk undersøgelse vedrørende tilstedeværelsen af en temmelig almindeligt forekommende amøbe, som fremkalder en på nuværende tidspunkt uheldredelig meningitis.

3.6. Foruden de omkringflydende materialer, der er nævnt i bilagene, findes der også andre faste materialer, der rummer farer, f. eks. glas- og metalstykker, osv.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. september 1975.

Det økonomiske og sociale Udvalg

Henri CANONGE

Formand

Udtalelse om Kommissionens meddelelse til Rådet om ligebehandling af mandlige og kvindelige arbejdstagere (Adgang til beskæftigelse, faglig uddannelse og faglig fremmelse såvel som arbejdsvilkår)

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 124 af 4. juni 1975, side 2.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 28. februar 1975 i medfør af artikel 198 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 133. plenarforsamling afholdt i Bruxelles, den 24. og 25. september 1975 sin udtalelse herom.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 198,

under henvisning til Rådets anmodning af 27. februar 1975,

under henvisning til Udvalgets præsidium beslutning, af 25. februar 1975, om at pålægge Afdelingen for sociale Anliggender at udarbejde en udtalelse herom,

under henvisning til mundtlig beretning afgivet af ordføreren, fr. Weber,

under henvisning til udtalelse vedtaget af Afdelingen for sociale Anliggender den 10. juli 1975,

under henvisning til forhandlingerne på den 133. plenarforsamling den 24. og 25. september 1975, og

ud fra følgende betragtninger:

Retten til arbejde er en menneskeret, som i samme grad og på identiske betingelser tilkommer mænd og kvinder;

medlemsstaternes lovgivning rummer eksempler på forskelsbehandling i forbindelse med adgang til beskæftigelse, faglig uddannelse og faglig forfremmelse og der er stadig forskelle med hensyn til arbejdsvilkår, herunder aflønning;

ligebehandling af og lige muligheder for mænd og kvinder, for så vidt angår beskæftigelse, uddannelse, faglig forfremmelse og arbejdsvilkår er endnu ikke gennemført;

ligebehandlingsproblemerne frembyder ikke nye aspekter på fællesskabsplan, men hører til de permanente europæiske opgaver —

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE

idet 2 stemte imod og 8 undlod at stemme:

I. ALMINDELIGE BEMÆRKNINGER

1. Dette memorandum er et nyt skridt i den retning, som Rådet har anvist, nemlig »at iværksætte foranstaltninger til gennemførelse af ligestilling mellem mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, faglig uddannelse og faglig forfremmelse såvel som arbejdsvilkår, herunder aflønning«, ... at bestræbe sig på at gøre det muligt for de pågældende at bringe overensstemmelse mellem deres familiemæssige forpligtelser og deres arbejdsmæssige ønsker« (Rådets resolution af 21. januar 1974).

2. I overensstemmelse hermed omhandler dette memorandum problemerne i forbindelse med kvindernes forberedelse til erhvervsarbejde samt deres udøvelse heraf. Det fastlægger nye foranstaltninger, der skal træffes for at fremme ligebehandling og give kvinder de samme muligheder med hensyn til adgang til beskæftigelse, uddannelse og faglig uddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår.

3. Retningslinjerne i memorandummet er henvendt til medlemsstaterne. De udgør de generelle rammer for de første fællesskabsforanstaltninger, der er anført i kapitel VII, og især for det direktivforslag, der er vedføjet memorandummet.

4. Meddelelsen indeholder i overensstemmelse hermed en kort analyse af kvindens problemer, i forbindelse med beskæftigelse, erhvervsvejledning og faglig uddannelse samt i forbindelse med omskoling, arbejdsvilkår, børnepasning og social sikring. I henhold til den opgave, som den har fået pålagt af Rådet, begrænser Kommissionen sig i sin meddelelse til de aspekter, der er af særlig betydning for de udearbejdende kvinder.

5. Udvalget er klar over, at ligebehandlingsproblemerne ikke frembyder nye europæiske aspekter, men hører til de permanente europæiske opgaver.

6. Udvalget beklager meget, og ønsker også derfor at nævne det direkte, at den tidsmæssige forsinkelse i

forbindelse med anmodningen om en udtalelse, det store antal unøjagtige og uklare formuleringer i memorandumets tekst og den på mange punkter ufuldstændige og mangelfulde oversættelse har besværliggjort dets arbejde.

7. Endvidere konstaterer Udvalget, at Kommissionen i sin redegørelse overhovedet ikke kommer ind på de problemer, der gør sig gældende for selvstændig arbejdende kvinder, f. eks., kvinder inden for handel og håndværk, kvindelige erhvervsdrivende, medhjælpende hustruer inden for landbruget og kvindelige læger.

8. I et memorandum om ligebehandling af mandlige og kvindelige arbejdstagere bør det indledningsvis understreges, at retten til arbejde er en menneskeret, der i samme grad og på samme vilkår tilkommer mænd og kvinder, men Kommissionen nævner det først i slutningen af første kapitel.

I denne sammenhæng skal Udvalget også henlede opmærksomheden på den europæiske socialpagt, i hvilken retten til arbejde ligeledes er nedfældet.

Netop fordi arbejdsløshedsprocenten for kvinder i EF-landene er uforholdsmæssig høj burde Kommissionen have lagt stærkere vægt på kvindernes ret til arbejde i stedet for at fremhæve de vanskeligheder der stiller sig hindrende i vejen for gennemførelsen af lighedsprincippet i tider med arbejdsløshed.

9. Udvalget undrer sig over, at Kommissionen ikke har holdt sig til ordlyden af det memorandum, som arbejdsmarkedets parter fik forelagt til drøftelse den 26. november 1974, og som ikke gav anledning til betydelige indvendinger fra disses side.

10. Udvalget er klar over, at der ikke bør gøres overdreven brug af artikel 235 i Rom-traktaten. Det stiller sig alligevel det spørgsmål, om det rent faktisk er muligt og nødvendigt at holde familiepolitikken uden for, hvis ligebehandlingen af mandlige og kvindelige arbejdstagere virkelig skal gennemføres.

Efter Udvalgets opfattelse kan bestræbelserne på at afskaffe forskelsbehandling inden for beskæftigelse og erhverv kun krones med held, hvis den traditionelle fordeling af de familiemæssige forpligtigelser og opfattelsen af mandens og kvindens rolle ændres. Dette kræver imidlertid lovændringer og ændring af gældende praksis samt ikke mindst et samfund, der er bygget op således, at det skaber ydelser, der begunstiger en positiv udvikling i forholdet mellem samfundets forskellige grupper og dermed åbner mulighed for en ændret holdning både hos mænd og kvinder.

11. Udvalget understreger, at retten til arbejde ikke er det samme som pligt til at arbejde. Dette gælder i særlig grad for kvinder med børn. Dog bør samfundet til det yderste bestræbe sig på at yde den nødvendige hjælp til kvinder med børn, gifte kvinder og kvinder med familiemæssige forpligtigelser, som er erhvervsaktive, eller som ønsker at vende tilbage til erhvervslivet. Udvalget lægger i denne sammenhæng vægt på Kommissionens overvejelser i forbindelse med de nødvendige sociale institutioner, erhvervsvejledning, faglig uddannelse, faglig videreuddannelse osv.

12. Udvalget er enig med Kommissionen, når denne påpeger, at kvindernes almene og faglige uddannelse kvalitativt og kvantitativt bør bringes på niveau med mændenes. Skønt man kan tvivle på, at kvinder rent faktisk bør komme i betragtning inden for alle fag, er Udvalget af den opfattelse, at kvinden bør have fri adgang til alle fag og til de dertil hørende uddannelser. Enhver begrænsning i disse muligheder — om så også den motiveres med senere familiemæssige forpligtigelser — betyder, at kvinden allerede ved starten af sin karriere straffes for tjenester, som hun yder samfundet.

13. Det er imidlertid ikke kun mangel på faglig uddannelse, der begrænser kvindens beskæftigelses- og advancementsmuligheder. Disse begrænsninger beror hovedsageligt på de allerede omtalte forestillinger om kvindens rolle og kommer blandt andet til udtryk i et delt arbejdsmarked, hvor køn og ikke kvalifikationer ofte gøres til et kriterium i stillingsopslagene. Et arbejdsmarked uden forskelsbehandling burde derfor være et af Kommissionens mål. I denne forbindelse er det vigtigt, at stillingsopslag og udvælgelsesprocedurer udformes således, at kønsdiskriminering udelukkes.

14. Udvalget foreslår, at man ud over den af Kommissionen foreslåede offentliggørelse af positive resultater i forbindelse med kvindens beskæftigelse også offentliggør eksempler på kraftig diskriminering. Thi skønt ligeberettigelsesprincippet anerkendes overalt, praktiseres ulighed dog alt for ofte.

15. Faglig uddannelse bør bruges som middel i kampen mod kliché-forestillingerne om kønsrollerne på arbejdsmarkedet. Firmaer, der uddanner piger og kvinder til stillinger uden for de traditionelle kvindesfag, kunne f. eks. få særtilskud til uddannelsesomkostningerne, når der er tale om fag, der giver den størst mulige beskæftigelses sikkerhed og de bedste forfremelsesmuligheder. Der bør tages initiativ til oprettel-

se af institutioner for videreuddannelse samt rådgivningscentre for kvinder, der ønsker at genoptage et erhvervsarbejde.

16. Udvalget har med interesse erfaret, at Den europæiske Socialfond skal tages i anvendelse i forbindelse med kvinders adgang til beskæftigelse, til faglig uddannelse og til faglig forfremmelse. Da forudsætningerne for denne anvendelse imidlertid helt klart ikke svarer til behovene, bør man efter Udvalgets mening ændre de specielt berørte artikler 4 og 5 i Socialfonden i overensstemmelse hermed.

17. Desuden er Udvalget af den opfattelse, at man bør undersøge, hvordan Socialfondens midler kan anvendes til finansiering eller delvis finansiering af børnehaver, børnepasningsfaciliteter osv. Dette er nødvendigt og acceptabelt, da sådanne institutioner er en forudsætning for, at kvinder med børn kan få adgang til beskæftigelse, eller at det gøres lettere for mødre at have udearbejde, hvis de af tvungende økonomiske årsager alligevel skal have sådant arbejde.

18. Oprettelsen af et europæisk center for faglig uddannelse som Det økonomiske og sociale Udvalg tog stilling til den 17. juli 1974, kan bidrage til at orientere offentligheden om, at den kvindelige del af den europæiske befolkning er blevet forsømt i uddannelsesmæssig henseende. Der må foretages sammenligninger og undersøgelser på europæisk plan, som blotlægger problemet med erhvervsvejledning, faglig uddannelse og omskoling i alle dets mangfoldige aspekter. Årsagerne til, at kvinder stilles ringere uddannelsesmæssigt, bør analyseres, da piger, der ønsker at udnytte ligeberettigelsen i praksis, stadig ofte finder mangel på forståelse på erhvervsvejledningskontorerne og kun ringe hjælp.

19. Udvalget minder ligesom Kommissionen om, at spørgsmålene vedrørende kvinders og mænds arbejdsvilkår også skal undersøges af »Det europæiske institut til forbedring af leve- og arbejdsvilkårene«. Mange af den erhvervsaktive kvindes problemer kan i stort omfang mildnes gennem foranstaltninger, der vedrører alle arbejdstagere. Som eksempel kan man tænke sig en fortsat gradvis forkortelse af den daglige og ugentlige arbejdstid. Også arbejdstid efter ønske (fleksibel arbejdstid) kunne, hvor dette kan lade sig gøre rent organisatorisk, komme erhvervsaktive

forældre til gode — især med henblik på en gensidig tilpasning af arbejds- og skoletiderne. Instituttet burde undersøge disse spørgsmål.

20. Instituttet kunne også foretage en objektiv undersøgelse af de fysiske og sociale arbejdsbetingelser samt den psykiske belastning i de kvindeprægede stillinger. Det må også undersøges, hvordan man på en retfærdig måde kan vurdere kvindernes indsats, for så vidt angår hurtighed, omhu og hånddelag, under hensyntagen til den forøgede anspændelse, der skyldes monotont og stillesiddende arbejde, da dette er karakteristisk for de erhverv, der hyppigt udøves af kvinder.

21. Udvalget beklager, at bl.a. de i de enkelte medlemsstater anvendte skattesystemer overhovedet ikke bliver omtalt i Kommissionens memorandum. Disse systemer er ikke ens i medlemsstaterne. Men de har ofte diskriminerende virkning over for erhvervsarbejdende kvinder. Udvalget er klar over, at disse skattesystemer er blevet indført i visse lande med det formål at motivere kvinder til ikke at tage erhvervsarbejde uden for hjemmet. Udvalget er klar over, at spørgsmålet om beskatningen af erhvervsarbejdende kvinder ikke kan vurderes og løses isoleret, men må ses i en samlet socio-økonomisk sammenhæng. Det mener, at dette meget vigtige og omfattende problem bør behandles hurtigst muligt.

22. De i ovenstående punkter berørte spørgsmål og forslag behandles kun delvis i memorandummet. De er heller ikke alle indeholdt i de foranstaltninger, som Kommissionen foreslår truffet. Udvalget så gerne, at alle forslagene blev medtaget i retningslinjerne. Det ville gøre teksten mere konkret, for de foranstaltninger. Kommissionen foreslår truffet, er af generel art. Dette er den afgørende mangel ved dem. Udvalget beklager, at Kommissionen har ladet det blive ved disse rent principielle og derfor kun i ringe grad forpligtende foranstaltninger, når den dog i sine overvejelser absolut har berørt enkeltproblemer og i kapital IV i den tyske tekst da heller ikke taler om »Leitlinien für Maßnahmen«, men mere konkret om »zu ergreifenden Maßnahmen«.

I memorandummet begrænser man sig til at vække forhåbninger, som skal indfries af medlemsstaterne, og endda undlader man at foretage en prioritering.

II. SÆRLIGE BEMÆRKNINGER TIL KAPITLERNE

Under hensyntagen til disse almindelige bemærkninger skal afdelingen fremsætte følgende kommentarer til memorandumets enkelte kapitler.

KAPITEL I

ad 3. Udvalget er enig med Kommissionen, når denne konstaterer, at familiemæssige forpligtelser og erhvervmæssige forpligtelser må bringes i overensstemmelse med hinanden, hvis ligeberettigelsen af mandlige og kvindelige arbejdstagere skal realiseres.

At der skabes en sådan overensstemmelse er ganske vist ikke den eneste forudsætning for ligeberettigelse, men den er specielt vigtig. Derfor beklager Udvalget at de vigtige familiepolitiske aspekter er blevet utilstrækkeligt behandlet.

ad 6. Kommissionen peger hyppigt på kvindernes højere fraværsprocenter, men dette punkt bør efter afdelingens opfattelse tages op til nærmere undersøgelse. Barselsorloven må helt holdes udenfor, da dette må betragtes som et samfundsanliggende, der ikke må lægges kvinden til last. Men man kan heller ikke generalisere ud fra de tilfælde, hvor kvinden har større fraværsprocent end manden. Det vides at kedeligt, ensformigt og lidet tilfredsstillende arbejde har en tendens til at medføre større fravær. Da kvinder hyppigere end mænd er beskæftiget med arbejde af denne art, bliver kvindernes fraværsprocent ved en sammenligning tilsvarende højere. Efter Udvalgets mening er det nødvendigt at foretage en undersøgelse med henblik på for mænds og kvinders vedkommende at belyse sammenhængen mellem fravær og placering i det faglige hieraki.

Måske kan man hurtigere nå et resultat, hvis man sammenfatter og vurderer de allerede eksisterende undersøgelser i de enkelte medlemsstater om mænds og kvinders fraværsprocent. Resultaterne fra Kommissionens kongres »Humanisering af arbejdsmiljøet« kan ligeledes være nyttige.

ad 9. Efter Udvalgets mening har opfattelsen af familien ikke ændret sig. Det er snarere opfattelsen af mandens og kvindens rolle i familien, der begynder at ændre sig, hvilket må få vidtrækkende og nødvendige konsekvenser på det familiepolitiske område.

ad 13. a) Udvalget kan ikke tilslutte sig den generelle erklæring om, at beskyttelsesbestemmelser for

kvinder som helhed har mistet deres berettigelse. Det erkender, at man må tage beskyttelsesbestemmelser for kvinder op til nærmere undersøgelse for at se, om de stadig er i overensstemmelse med teknikken nuværende udviklingstrin og med erfaringerne inden for sundhedsvæsenet. På den anden side er Udvalget af den opfattelse, at hårdt legemligt arbejde langt fra er blevet afviklet overalt. Spørgsmålet om natarbejde, der også behandles i dette kapitel, vil Udvalget udtale sig udførligt om i kapitel IV, hvor også arbejdsbeskyttelsesproblemet bliver berørt.

ad 13. b) Det står Udvalget klart, at forældre udøver en »social funktion«, der må anerkendes af samfundet med alle de konsekvenser, som heraf følger.

Det skal f. eks. nævnes, at udgifter i forbindelse med svangerskab og arbejdsfrihed for forældrene i tilfælde af børns sygdom ikke bør lægges over på arbejdsgiveren, men må bæres af samfundet.

ad 14. Udvalget henviser her til sine kommentarer til *punkt 6*, hvor det allerede tog stilling til spørgsmålet om den fraværssrisiko, som man tillægger kvinden. Desuden henviser Udvalget til bemærkningerne til *punkt 13 b)*, da det er af den opfattelse, at det ville forbedre arbejdsgivernes holdning til kvinders erhvervsarbejde hvis han ikke skal bære de yderligere finansielle byrder, der er et resultat af moderskabet. Desuden anmoder Udvalget om, at man ændrer anden sætning under dette punkt, således at sætningsleddet »om hendes løn er hovedindtægt eller supplerende indtægt i familien« bliver erstattet af følgende: »om hendes løn er familiens eneste indtægtskilde eller ej«.

Desuden foreslår Udvalget, at ordene »arbejdsgivere, fagforeninger, undervisere samt offentlige myndigheder« udgår.

ad 18. Efter Udvalgets opfattelse bør sidste sætning i dette afsnit ikke formuleres så vagt. Kvindernes krav på ligeberettigelse, for så vidt angår adgangen til beskæftigelse og erhvervsudøvelse, har indtil nu rent faktisk været en formalitet.

ad 20. b) For at undgå misforståelser bør første sætning i den tyske version affattes således: »Es ist erforderlich, Aktionen zu fördern, die das zwischen Männern und Frauen allzu häufig bestehende Mißverhältnis bei Ausbildungs-, Beschäftigungs- und Aufstiegschancen sowie bei deren Arbeitsbedingungen beheben«.

ad 20. c) Her burde ikke blot rejes krav om, at der bekendtgøres effektive foranstaltninger til afskaffelse af forskelsbehandling. Eksempler på forskelsbehandling, som endnu ikke er blevet afskaffet, burde også bringes frem i lyset.

KAPITEL II

ad 1. I dette afsnit bør sætningen »... mens en kvinde fra et heldigt stillet hjem...« udgå.

ad 2. Begyndelsen på tredje sætning bør affattes således: »Desuden bør det påpeges...«. På denne måde ville det blive tydeligt, at kvindernes relativt høje arbejdsløshedsprocent er endnu højere, end statistikken viser.

ad 3. Hvis dette afsnit ikke skal indeholde nogen forskelsbehandling af kvinderne, så må det af tredje sætning tydeligt fremgå, at når kvinderne har vanskeligt ved at klare kravene i forbindelse med de ledige stillinger, så har det ikke noget med deres almindelige begavelse at gøre; årsagen er deres utilstrækkelige faglige uddannelse.

ad 4. Det foreslås fuldstændigt at ændre formuleringen af hele afsnittet, og i denne forbindelse at tage hensyn til følgende bemærkninger:

På grund af de familiemæssige forpligtelser, der traditionelt påhviler kvinderne, er disses faglige bevægelighed begrænset *overalt* og ikke kun i områder, hvor der ikke findes en for kvinder egnet beskæftigelse.

Efter i en sætning med rette at have fremhævet kvindernes manuelle færdigheder hævder man så til gengæld, at den kvindelige arbejdstager har et forholdsvist lavere kvalifikationsniveau, og man undlader endda atter at henvise til den manglende uddannelse. Også den sidste sætning kan give anledning til misforståelser, fordi kvinden her på ny får tillagt evner, som der ikke gøres nærmere rede for.

ad 6. I dette afsnit er det helt nødvendigt at påpege, at der til de problemer, som kvinder, der efter en fraværperiode ønsker at genoptage deres erhvervsarbejde, stilles over for, må føjes den omstændighed, at arbejdsgiverne ofte ikke er villige til at antage disse kvinder.

ad 7. Udvalget er af den opfattelse, at allerede arbejdsgiverne i deres stillingsopslag tydeligt bør an-

føre, at de søger en egnet person til en bestemt stilling, og at ansøgerens køn i den forbindelse er underordnet. De traditionelle opfattelser af kvindens beskæftigelsesmuligheder, der utvivlsomt også gør sig gældende inden for arbejdsformidlingen, kunne ændres, hvis arbejdsgiveren på denne måde holdt spørgsmålet om køn uden for kvalifikationskravene.

Det er helt nødvendigt, at denne tanke medtages her.

ad 11. c) Skønt Udvalget finder en effektiv offentlig kontrol med de bestemmelser, der gælder for midlertidig beskæftigelse, vigtig, så kan det kun se en meget ringe sammenhæng mellem på den ene side bistanden til kvinder i deres erhvervsvalg og i deres senere tilbagevenden til erhvervslivet, og på den anden side midlertidig beskæftigelse. Det foreslår derfor, at andet sætningsled i parentesens udgør.

I afsnit 11 bør det desuden absolut nævnes, at de delte stillingsopslag for mænd og kvinder (delt arbejdsmarked) principielt må afskaffes.

KAPITEL III

Erhvervsvejledning, faglig uddannelse og omskoling

ad 1. Det fremgår ikke tilstrækkeligt klart af sidste sætning i dette afsnit, at de vanskeligheder, som unge piger »frygter« at komme ud for på arbejdsmarkedet, på ingen måde er indbildte, hvis de bestemmer sig for en faglig uddannelse, der hidtil ikke har været normal for kvinder. Her bør man vælge sine ord med større omhu for ikke at vække det indtryk, at det principielt er de unge piger, der skal lastes for, at uddannelsesmulighederne ikke er blevet udnyttet.

ad 2. Efter Udvalgets opfattelse begynder kønsadskillelsen ikke først i skolen, men allerede i den tidlige barnealder. Den fortsættes og cementeres imidlertid yderligere i skolen.

Desuden tales der i dette afsnit på ny om de unge pigers »ofte begrænsede kvalifikationer«, og det endda udelukkende i forbindelse med skoleuddannelsen. Skønt det ikke skal insinueres, at Kommissionen rent faktisk anser piger for at være principielt ringere begavede end drenge, så bør de anvendte udtryksmåder overvejes nøje og ændres, således at fejludlægninger af den art undgås.

ad 3. I dette afsnit ville det ligeledes have været hensigtsmæssigt, at man samtidig med, at man påpegede, at piger og kvinder gør mindre brug af de eksisterende muligheder for efteruddannelse og specialisering end drenge og mænd, også kom ind på de talrige samfundsmæssige og kulturelle faktorer, der ligger til grund for, at chancerne ikke udnyttes i fuldt omfang.

ad 8. I dette afsnit bør der ikke blot stilles et principielt krav om erhvervsvejledning. Det burde også påpeges, at der skal være tale om en *kvalificeret* erhvervsvejledning. Det gælder især på baggrund af de betragtninger, som Kommissionen fremfører i kapitel II, afsnit 7 (jf. også afdelingens bemærkninger hertil).

ad 10. f) Dette afsnit bør udvides i den forstand, at der også bør tales om *lige store* stipendier.

Desuden burde man i dette afsnit anføre de allerede omtalte tilskud til uddannelsesomkostningerne, der er nødvendige og berettigede i forbindelse med fremtidsorienterede erhverv, der giver størst mulig beskæftigelsessikkerhed og de bedste forfremmelsesmuligheder.

KAPITEL IV

Arbejdsbetingelser

ad 2. Udvalget så gerne, om Kommissionen gav en tydelig forklaring på, hvad den forstår ved »fleksibel arbejdstid«. Dette begreb udlægges forskelligt i fællesskabslandene. Således skelner man i forbundsrepublikken Tyskland mellem glidende og fleksibel arbejdstid. Den såkaldte »glidende arbejdstid« kræver, at arbejdstageren er til stede inden for et fast tidsrum af dagen, og kun før og efter denne faste arbejdsperiode er der mulighed for frit at bestemme arbejdstiden. Ved »fleksibel arbejdstid« forekommer denne begrænsning derimod ikke, og arbejdstageren kan i det omfang arbejdet tillader det frit fastsætte arbejdstiden. Alle former for fleksibel arbejdstid kan bidrage til, at udearbejdende forældre får mulighed for at opfylde deres familiemæssige forpligtelser.

ad 4. Udvalget er ligesom Kommissionen af den opfattelse, at både mænd og kvinder skal have adgang til deltidsarbejde.

ad 5. I forbindelse med det i parentes anførte eksempel på deltidsarbejde for mænd — studenter — må man imidlertid stille det spørgsmål, om Kommis-

sionen virkelig mener, hvad den siger i afsnit 4. Normalt har studenter ikke behov for deltidsarbejde for at arbejde for hjem og familie.

Udvalget kan heller ikke se, hvordan skifteholdsarbejde »er til fordel for« et stigende antal mænd. Såvidt Udvalget ved, er skifteholdsarbejde en meget almindelig arbejdsform, der på ingen måde er forbundet med særlige fordele, men snarere med ulemper for de berørte arbejdstagere.

ad 6. Udvalget foreslår, at man i fjerde og femte linje i dette afsnit foretager følgende ændring: »I betragtning af den tilbøjelighed, visse kvinder har til at undervurdere de færre muligheder for forfremmelse, som tilbydes dem«.

På denne måde undgår man at give det indtryk, at der eksisterer et stort antal forfremmelsesmuligheder for kvinder, som kvinderne imidlertid ikke gør sig klart.

ad 7. Første punktum skal affattes således: »Forbedringen af arbejdsvilkårene skal ske på grundlag af drøftelser og forhandlinger mellem arbejdstagerne og disses fagforeninger på den ene side og virksomhedsledelsen i den enkelte virksomhed og arbejdsgiver-sammenslutningerne på den anden. De samme regler gælder også for de offentligt ansatte«.

I andet punktum i punkt 7 side 22 i Kommissionens meddelelse bør sætningsleddet »... som beskæftiger et betydeligt antal kvinder ...« udgå.

ad 8. Udvalget gentager, hvad det allerede tidligere har fremført, nemlig at beskyttelsesbestemmelserne for kvinder må tages op til fornyet overvejelse. Det er imidlertid ikke indstillet på generelt og under forudgående undersøgelse at give afkald på arbejdsbeskyttelse for kvinder samt unge og andre arbejdstagergrupper, da ikke alt arbejde kan siges at foregå uden stor fysisk belastning, hvilket ligeledes er blevet konstateret.

Udvalget stiller sig tvivlende over for, om »ligeret for mænd og kvinder medfører, at det i de fleste medlemsstater forventes, at kvinder ligesom mænd skal udføre natarbejde, hvis de økonomiske forhold nødvendiggør det«. Det foreslår imidlertid, at man undersøger, i hvilket omfang natarbejde og fysisk belastende arbejde indvirker på arbejdstagernes helbred, og om der ikke i givet fald skulle skabes en lovgivning, der kun tillader sådant belastende arbejde for helt raske arbejdstagere, og kun hvor der i arbejdsmiljøet ikke er risiko for yderligere farer.

ad 9. Udvalget ville foretrække, at første punktum i afsnit 9 sluttede med følgende ord: »... så snart hun er sikker på, at børnene bliver passet«. (Udvalget kan også tilslutte sig den franske formulering af memorandummet).

Til sidste punktum bemærker Udvalget, at det ikke er tilstrækkeligt, at arbejdsgiveren erkender det *principielt rigtige* i, at der sikres mænd og kvinder lige muligheder for forfremmelse. Det drejer sig snarere om, at de skal omsætte dette princip i handling.

ad 10. a) Dette punkt suppleres med ønsket om, at eksisterende beskyttelseslove for kvinder tages op til fornyet overvejelse. Desuden burde »overholdelsen af sikkerhedsbestemmelserne på arbejdspladsen« omhandles i et særskilt afsnit. Det samme gælder for beskyttelseslovene for kvinder.

ad 10. b) Til den her nævnte »Indførelse af en mere fleksibel arbejdstid« skal det bemærkes, at der skal tages hensyn til mulighederne for at tilrettelægge arbejdet.

ad 10. c) I stedet for bedre muligheder for uddannelsesfrihed burde der tales om »indførelse af bedre muligheder for uddannelsesfrihed, hvor dette ikke findes«.

ad 10. d) Denne del burde suppleres med ordene: »samt virksomhedsledelsen og virksomhedssammenslutningerne«.

ad 10. e) Under dette punkt burde det siges, at bortfald af indkomsten i løbet af barselsorloven eller i tilfælde af forbud mod beskæftigelse i svangerskabsperioden ikke skal godtgøres af arbejdsgiveren, men af samfundet.

ad 10. f) Dette punkt burde underopdeles. Skabelsen af muligheder for forfremmelser er én ting, særlige problemer i forbindelse med deltidsarbejde er noget andet.

KAPITEL V

Børnepasningsfaciliteter og støtte til arbejdstagere med familiemæssige forpligtelser

ad 2. Efter Udvalgets opfattelse burde de to første punkummer have følgende ordlyd: »I betragtning

af den for tiden eksisterende rollefordeling inden for familien står den udearbejdende moder i en konflikt-situation, hvis hun ikke selv kan påtage sig at passe sine små børn. Hun har i dette tilfælde i reglen ikke noget valg mellem erhvervsmæssige og familiemæssige pligter«.

Det andet punktum i denne sætning er uklar, da kvinden ikke »risikerer« at miste indtægten, når hun efter barselsorloven ikke vender tilbage til arbejdet, men rent faktisk mister denne indtægt.

Det følgende punktum burde have følgende ordlyd: »Hvis hun vil eller må udføre erhvervsmæssigt arbejde og derfor forsøger at få sit barn passet på anden måde, vil hun opdage, at efterspørgslen efter pladser i vuggestuer ...«.

ad 4. Sidste punktum i den tyske og engelske oversættelse er yderst dårligt oversat. Det må formodes, at meningen er, at forældrene skal have økonomisk støtte for i fællesskab at kunne afgøre, om hun eller han vil passe barnet hjemme eller sende det i vuggestue. Udvalget ville kunne godkende denne udlægning.

ad 5. Også dette afsnit er meget uklart affattet — i hvert fald i den tyske og engelske tekst. Det fremgår ikke klart, for hvilket alderstrin børnepasnings- og undervisningsinstitutionen forefindes i større grad. Desuden så Udvalget gerne, om man gjorde opmærksom på, at dækningsgraden med hensyn til børnehaver og børnehaveklasser i Fællesskabet ikke kun er forskellig fra medlemsstat til medlemsstat, men også i stor udstrækning fra region til region; situationen på landet er i denne forbindelse særlig utilfredsstillende.

ad 6. Udvalget kan ikke generelt acceptere påstanden om, at »nøglebarnet« ofte har en meget vanskelig tilværelse. Undersøgelser, hvis resultat tilsyneladende varierer meget fra land til land, bør ikke føre til forhastede konklusioner, og således diskriminere alle udearbejdende mødre. Dog har man på dette punkt endnu et eksempel på den mangelfulde oversættelse af kommissionsdokumenterne. Udvalget kan nemlig acceptere den franske tekst, der i forbindelse med nøglebørn taler om problemer, der skal løses.

ad 7. Da de samfundsmæssige og især de økonomiske krav samt kvindernes egen indstilling i sig selv medfører, at et stadig større antal kvinder integreres i det økonomiske liv, må det offentlige i større omfang og med højere prioritet end hidtil af pædagogiske og sociale grunde hjælpe familien med at opfylde

forpligtelserne i forbindelse med opdragelse og børnepasning.

Til Kommissionens bekymring for, at der i økonomiske krisetider vil blive sparet på offentlige investeringer til børnepasning, kommer yderligere frygten for, at der da heller ikke i tilstrækkeligt omfang vil blive taget hensyn til investeringer til andre familiemæssige faciliteter og pasning af familiemedlemmer, der har brug for pleje.

ad 8. Dette afsnit er i den tyske version ved en fejltagelse ligeledes blevet kaldt afsnit 7.

ad 9. c) Dette afsnit er i den tyske tekst ved en fejltagelse kommet til at hedde afsnit 8.

I denne forbindelse er det atter nødvendigt at nævne, at det er det offentlige, der skal betale for denne frihed.

ad 9. d) For at undgå at læseren får det indtryk, at disse faciliteter kun skal indgå i de regionale udviklingsplaner, burde ordet »auch« indføjes i første linje i 9. d). (Medfører ingen ændring i den danske tekst).

KAPITEL VI

Social sikring

Udvalget gør opmærksom på, at det ved behandlingen af de forskellige sociale sikringssystemer udelukkende refererer til de relevante lovbestemmelser.

I øvrigt mener Udvalget, at det ikke er tilstrækkeligt, at kvinden blot bevarer sine pensionsrettigheder, når erhvervsarbejde afbrydes på grund af børnepasning. Den er af den opfattelse, at den tid, der hengår med pasning og opdragelse af børn, skal være med til at forhøje pensionsrettighederne, som om der i denne periode var blevet udført erhvervsarbejde, og som om der var blevet betalt pensionsbidrag. Dette er Udvalgets opfattelse, også selv om det er klar over, at det medfører alvorlige finansielle problemer.

ad 2. Udtrykket »tjenestear« burde her erstattes med »pensionsår«. Erhvervsarbejde medfører ikke alle steder i alle tilfælde automatisk en forsikring (f. eks. selvstændige). Derimod taler man inden for den sociale lovgivning under bestemte forudsætninger om »pensionsår«, selv om der rent faktisk ikke er blevet udført erhvervsarbejde.

Desuden bør sidste del af tredje punktum ændres som følger: »... som bruger en betydelig periode af deres liv på *udelukkende* at opdrage deres børn«; på denne måde undgår man at insinuere, at udearbejdende kvinder ikke har taget sig af deres familie.

ad 3. Udvalget er af den opfattelse, at det er nødvendigt gradvist at sænke pensionsalderen, således at der sker en tilnærmelse af aldersgrænsen for mænd og kvinder. Den mulighed for at få pension tidligere end manden, som findes i flere medlemsstater i Det europæiske Fællesskab, må ikke føre til, at kvinder føler sig tvunget til at holde op med at arbejde på et for tidligt tidspunkt.

ad 5. Ligesom Kommissionen anser Udvalget det i princippet for berettiget at udvide den enkepensionsordning, der findes i medlemsstaterne, til også at omfatte enkemanden. Det mener dog, at dette vil medføre næsten uløselige finansielle vanskeligheder og spørger i øvrigt om, hvordan man vil behandle enlige i forbindelse med en sådan ændring. Disse kan ikke give en pension videre, selv om størrelsen af deres pensionsbidrag udelukkende retter sig efter deres indkomst ligesom det er tilfældet for gifte personer. Derfor foreslår Udvalget, at man undersøger, om og under hvilke omstændigheder man kunne indføre en selvstændig alderssikring for begge parter.

I denne sammenhæng stiller Udvalget det spørgsmål, om man ikke i (forbindelse med) den fremtidige sociallovgivning i større grad end hidtil burde skelne mellem hustru med eller uden familieforpligtelser.

Ganske vist er det nødvendigt at fremhæve moderens ret til at modtage offentlige ydelser som kompensation for hendes indsats for samfundet, men det er lige så vigtigt at finde svar på spørgsmålet om, hvorvidt man kan gøre krav på offentlige ydelser, når det drejer sig om en kvinde, der udelukkende skulle eller skal sørge for sin mand, men ikke for børn eller familiemedlemmer, der har behov for pleje. Udvalget er af den opfattelse, at også disse kvinder har krav på en rimelig social sikring; i disse tilfælde må manden ved betaling af ydelser garantere sin hustru denne sociale sikring.

ad 6. I lyset af de hidtidige bemærkninger om sygesikringsydelser går Udvalget ind for, at man ikke diskriminerer mod kvinder, der har forsørgerpligter. Det er imidlertid af den opfattelse, at sygesikrings-

ydelserne skal beregnes på grundlag af den faktiske indkomst. Når Kommissionen i denne forbindelse taler om diskriminering, burde den udtrykke sig mere præcist og tale om kvindernes »uforsvarligt lave indkomster«, hvorigennem kvinderne bliver forfordelt ikke blot i erhvervslivet, men også senere.

ad 7. Efter Udvalgets opfattelse bør man ændre eller — endnu bedre — i påkommende tilfælde fjerne udtrykket »familieforsørgeren«, hvor det endnu eksisterer. Det drejer sig her atter en gang om et vigtigt spørgsmål inden for familielovgivningen. Thi når både faderen og moderen har forsørgerpligt over for deres børn, så må der også i den tilsvarende sociale lovgivning tages hensyn til, at de har delte lige store ansvar.

Hvad angår udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse ved Udvalget i øvrigt, at disse udbetalingers omfang og varighed på ingen måde altid er forbundet med begrebet »familieforsørgeren«.

ad 10. Ved læsningen af dette afsnit falder det i øjnene, at Kommissionen tilsyneladende ikke ved, hvor mange selvstændige erhvervsdrivende kvinder, der egentlig er, og at deres problemer overhovedet ikke behandles af Kommissionen. Det drejer sig på ingen måde, som Kommissionen påstår, om hjemmearbejdende kvinder (hvis situation også giver anledning til særlige problemer), men om de i punkt 7 i de almindelige bemærkninger nævnte selvstændige eller medhjælpende hustruer især inden for landbrug, håndværk og lignende områder.

Det er absolut nødvendigt, at man for disse såvel som for alle kvindelige erhvervsdrivende finder sociale sikringsordninger, der er afpasset efter deres erhverv. Desværre har Kommissionen ikke fremsat nogen redegørelser herfor.

ad 11. Udvalget savner konkrete forslag på dette område. I særdeleshed burde der her have været fremsat forslag om foranstaltninger, der honorerer kvindens personlige arbejdsindsats både i erhvervslivet og i familien.

KAPITEL VII

Foranstaltninger der skal træffes på fællesskabsplan

Udvalget er enig med mange af de af Kommissionen nævnte fællesskabsforanstaltninger på fællesskabsplan og forventer, at de snart vil blive iværksat.

Udvalget glæder sig over, at Kommissionen har ladet udarbejde rapporter om den —erhvervsarbejdende kvindes situation i forskellige lande, og forventer, at disse straks oversættes til alle fællesskabssprogene, således at man kan drage konsekvenser af disse undersøgelser.

ad 1. Udvalget erfarer med største interesse, at der skal gøres brug af den europæiske socialfond i forbindelse med forsøgsprojekter for erhvervsarbejdende kvinder. Det glæder sig over og støtter disse planer.

ad 3. og 4. Udvalget ønsker her at gentage, hvad det allerede har nævnt under punkt 16 i de almindelige bemærkninger; nemlig at socialfondens artikel 4 og 5, der i særdeleshed er berørt heraf, bør ændres, da det er ganske åbenlyst, at forudsætningerne for at gøre krav gældende ikke svarer til de behov, som udgør dette memorandum's målsætning.

ad 7. Udvalget er ligeledes glad for, at man ved hjælp af socialfonden vil fremme programmer, der skal føre til flere børnepasningsfaciliteter. Det forventer, at fonden vil finansiere eller være med til at finansiere sådanne faciliteter.

Konklusioner

Udvalget stiller det spørgsmål, hvorfor en række gode overvejelser fra Kommissionens side ikke er blevet nævnt i konklusionerne. Selv om man må forudsætte, at man i året 1975 ikke kan opfylde alle de fremsatte krav, så ville det være ønskeligt, om man fik et mere detaljeret sammendrag og en mere detaljeret fremstilling af de nødvendige foranstaltninger. Man bør imidlertid allerede i indeværende år gå i gang med harmoniseringen af den eksisterende lovgivning til beskyttelse af mødre.

III. BEMÆRKNINGER TIL DIREKTIVET

1. Udvalget fastslår, at direktivet kun er et første skridt til løsning af de problemer, der er omtalt i memorandummet. Det forventer, at der hurtigst muligt tages yderligere konkrete skridt i memorandumets ånd, og at der i rimelig grad tages hensyn til de familiepolitiske foranstaltninger som et vigtigt punkt. De af Kommissionen fremsatte forslag og Udvalgets henstillinger bør hurtigst muligt føre til nye direktiver,

således at man hurtigt kan nå memorandumets mål af hensyn til Europas kvinder.

2. Udvalget konstaterer med beklagelse, at det må formodes, at begrundelsen til direktivforslaget er baseret på de samme grundtanker som memorandumet. Når Kommissionen f. eks. taler om, at en gift kvinde »først og fremmest« har husmoder- og moderpligter, så sætter man netop spørgsmålstegn ved kvindens ligeberettigede valgfrihed, der netop skal opnås ved hjælp af direktivet.

Når der endvidere tales om »lignende« undervisning og »lignende« skolefaglig uddannelse, kan man få mistanke om, at ligebehandling slet ikke tilstræbes.

3. Udvalget konstaterer, at man ved behandlingen af kvindernes problemer i forbindelse med adgang til beskæftigelse, faglig uddannelse og faglig forfremmelse ikke har kunnet tage fat på noget konkret. Der er ikke kun tale om forskelsbehandling på lovgivningens område, men også i praksis på grund af indgroede fordomme. Da der i direktivet ikke omtales enkelte konkrete foranstaltninger, forventer Udvalget, at man ved godkendelsen af direktivet vil angive, hvad man skal forstå ved bekæmpelse af forskelsbehandling, og hvilke positive skridt der skal tages for at give kvinderne øget adgang til beskæftigelse, faglig uddannelse og faglig forfremmelse. Udvalget fremkommer med følgende henstillinger i hvilke der er taget vidtgående hensyn til Kommissionens forslag:

- Anerkendelse af retten til arbejde;
- Et arbejdsmarked uden forskelsbehandling;
- Afskaffelse af forskelsbehandling i form af kønsdiskriminerende stillingsopslag;
- Ydelse af særtilskud til omkostningerne i forbindelse med uddannelse af kvinder til erhverv, der giver størst mulige beskæftigelsessikkerhed og de bedste forfremmelsesmuligheder;
- Arbejdsgiveren skal give kvinderne bedre forfremmelsesmuligheder;
- Ansættelse af kvinder efter afbrydelse af arbejdet;
- Stærkere repræsentation af kvinder i fagforeningsledelserne og i arbejdsgiverforbundene samt i ledelsen for virksomheder og i den offentlige administration;

- Social sikring: ligeberettigelse på alle socialforsikringens områder. Dette forudsætter bl.a.: anerkendelse af, at perioder, der anvendes til opdragelse af børn, skal betragtes som bidragsperioder til den lovfæstede alderspension og private pensionsrettigheder;
 - Ændring af begrebet »familieforsørger«;
 - Harmonisering af lovgivningen for beskyttelse af mødre;
 - Lovfæstet ret til barselsorlov for mødre/fædre;
 - Familieplanlægning: I forbindelse med moderskabet skal det desuden konstateres, at både mænd og kvinder skal have uindskrænket og gratis adgang til oplysning om familieplanlægning og til institutioner på dette område; endvidere bør de via lovgivningen have ret til på eget ansvar at bestemme, hvor stor deres familie skal være, og hvor lang tid der skal gå mellem fødslerne;
 - Socialfonden skal inddrages ved finansiering eller ved medfinansiering af børneoplysningsinstitutioner;
 - For at arbejdstagerne bedre kan varetage deres familiemæssige forpligtelser:
 - a) mulighed for deltidsarbejde for mænd og kvinder;
 - b) indførelse af glidende og fleksibel arbejdstid, når tilrettelæggelsen af arbejdet tillader det,
 - c) prioritering af den forkortelse af den daglige og ugentlige arbejdstid inden for rammerne af den påtænkte arbejdstidsnedsættelse;
 - Undersøgelse inden for rammerne af de europæiske centre for faglig uddannelse af de erhvervsaktive kvinders problemer;
 - Bedre udnyttelse af de allerede eksisterende direktiver om afskaffelse af særskilte lønskalaer for mænd og kvinder og beregning af løntillæg på samme grundlag for mænd og kvinder.
4. Ovennævnte eksempler genspejler efter Udvalgets opfattelse den kendsgerning, at man ud over bekæmpelse af forskelsbehandlingen i lovgivningen og af samfundets fordomme også skal tage initiativ til at harmonisere love, der kan tjene til at fremme ligebehandling af mænd og kvinder i erhvervslivet.

IV. SÆRLIGE BEMÆRKNINGER TIL DE ENKELTE
KAPITLER

Udvalget godkender direktivet under henvisning til memorandumets og direktivets betragtninger samt følgende bemærkninger til de enkelte artikler.

Andet afsnit på side 6 i direktivforslaget bør affattes således: »De sociale sikringsydelser er *stadig alt for ofte* fastsat i henhold til kriterier, som afhænger af arbejdstagerens køn«.

Artikel 1 (ny)

»Dette direktiv fremsættes i overensstemmelse med menneskerettighedserklæringen, der fastsætter retten til arbejde, og i overensstemmelse med den europæiske socialpakt, hvori denne ret ligeledes er nedfældet, og i overensstemmelse med de fleste EF-landes forfatninger, der ligeledes anerkender retten til arbejde«.

Artikel 3 (hidtil artikel 2)

Afsnit c) bør have følgende ordlyd:

»en gennemgang af de retslige eller administrative forskrifter og overenskomstmæssige bestemmelser, der er opstået ud fra tanken om beskyttelse, med det formål at fjerne former for beskyttelse, der ikke længere kan forsvares«.

Artikel 4 (hidtil artikel 3)

I denne artikel burde man komme ind på, at læseplanerne skal have samme indhold for mænd og kvinder, da det ikke er tilstrækkeligt at give adgang til alle områder inden for den almene og faglige uddannelse, så længe man formidler forskelligt stof.

Artikel 8 (hidtil artikel 7)

I denne artikel burde man gøre det klart, at det er arbejdsgiveren, der har bevisbyrden, når han træffer en foranstaltning mod en kvindelig arbejdstager, der efter hendes opfattelse blev iværksat på grund af f.eks. en klage fra hendes side.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. september 1975.

Det økonomiske og sociale Udvalg

Henri CANONGE

Formand

Udtalelse som forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordningerne (EØF) nr. 1408/71 og 574/72 og om gennemførelse af et ensartet system for udbetaling af familieydelse til arbejdstagere, hvis familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end beskæftigelseslandet

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. C 96 af 29. april 1975, side 4.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 21. april 1975 i medfør af artikel 198 i Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.